

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція
**«НАУКОВІ ТА ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
В СУЧАСНОМУ СВІТІ»**

15 липня 2021 року
Чернігів 2021

УДК 001.92:378 (082)

A60

Редакційна колегія: Г. В. Старченко, А. П. Дука

Рекомендовано до видання оргкомітетом конференції, протокол № 1 від 23.07.2021 року.

Наукові та освітні трансформації в сучасному світі: збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 15 липня 2021 року) / Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій, м. Чернігів. Суми: ТОВ НВП «Росток А. В.Т.». 2021. 476 с. ISBN 978-617-512-268-6

У збірнику представлені матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції «Наукові та освітні трансформації в сучасному світі».

До збірника увійшли матеріали секцій: Економічні науки, Філологічні науки, Юридичні науки, Педагогічні науки, Медичні науки, Біологічні науки, Геологічні науки, Технічні науки, Сільськогосподарські науки, Історичні науки, Філософські науки, Географічні науки, Психологічні науки, Соціологічні науки, Фізичне виховання та спорт, Державне управління / Публічне управління та адміністрування, Культурологія.

Матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції представлені окремими авторами з України.

Наукове видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

У підготовці конференції брали участь: Громадська організація «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій» (м. Чернігів) за сприяння: Освітня технологія «Росток (м. Суми). Партнером конференції є Консалтингове агентство «Приват Консалт» (м. Чернівці).

Матеріали подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори.

ISBN 978-617-512-268-6

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Алба Вадим

здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Поправко О. В., к. ф. н., доцент,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРАДИЦІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ В ДОБУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Однією з тенденцій сучасного розвитку суспільства є проникнення інформаційних технологій у різні сфери життя людей. Ідеалом глобального інформаційного суспільства є вдосконалення інформаційних технологій, їх поширення світом і розширення доступу до інформаційних ресурсів, передовсім через комп'ютерні мережі та Інтернет.

Провідна роль інформації в сучасному суспільстві є беззаперечною. Інформаційно-технологічне середовище відкриває перед людиною широкі можливості для нових видів активності. Отже, інформація виступає своєрідною формою буття, завдяки якій людське суспільство фактично перейшло на нову фазу свого розвитку. Водночас, зростаюча роль інформації в умовах постіндустріального суспільства обумовлює нові проблеми дослідження особистості, які вимагають їх вирішення різними галузями пізнання, зокрема і філософією. Інформаційно-технологічне середовище поряд з тим, що відкриває перед людиною широкі можливості для нових видів активності, несе і потенційну загрозу особистості, оскільки, по-перше, стан сучасного культурного простору і його динаміка визначається інформаційно-технологічним середовищем і, по-друге, розвиток суспільства нового типу супроводжується дегуманізацією, тобто втратою людьми базових цінностей.

Сьогодні Інтернет — одна з найпопулярніших тем в гуманітарному дискурсі. Він володіє важливою якістю, що сприяє повсякденному сприйняттю його саме як віртуальної реальності [1, с. 49]. Віртуальна реальність як техніко-психологічний феномен, який існує завдяки уявним відчуттям-ілюзіям в просторі вигаданої дійсності, взаємодіючи з реальністю, виробляє власні культурні норми і цінності, призводить до якісних змін людських комунікацій і сприяє трансформації сприйняття дійсності [3, с. 24]. Швидкий розвиток технологій та інформації зумовив зародження і утвердження так званої техносфери, яка обумовлює трансформації людського суспільства в цілому і його потреб зокрема, що проявляються як узагальнені цілі і засоби їх досягнення, які виконують роль фундаментальних норм. Цінності забезпечують інтеграцію суспільства, допомагають індивідам здійснювати соціально схвалюваний вибір своєї поведінки в життєво значущих ситуаціях.

В інформаційному суспільстві значення традиційних цінностей значно скорочується, а фундаментальною цінністю, що впливає на норми, ідеали, ціннісні орієнтації та оцінки, стає інформація. Цінності виконують роль духовної опори, вони впорядковують дійсність людини, наповнюють її смислами, дозволяють порівнювати свою поведінку з нормою, ідеалом, метою, які виступають в якості зразка, еталона.

Сьогодні простежується тенденція трансформації цінностей та їх ієрархії. Традиційні норми і цінності, що лежали в основі буття суспільства, зазнали впливу універсалізації, зумовленої процесами глобалізації та становлення інформаційного суспільства. Інформаційні технології, втручаючись в особисте життя людей, перетворюють, а іноді й руйнують його, що сприяє трансформації цінностей і появі нових. Так зароджується нове суспільне мислення, коли віртуальний світ стає особливим комплексом цінностей, що впливають на людину, а традиційні цінності набувають віртуальної форми. Таким чином інформаційні технології сприяють трансформації соціальної структури суспільства

Сучасні глобальні інформаційні мережі, зокрема Інтернет, формують кіберкультуру [1, с. 28], яка містить особливі етичні норми і цінності, естетичні установки і потреби, міфологію, смаки, уподобання, які визначають повсякденне життя і побут окремих «кібернетчиків» і їх спільнот.

Кіберідеологія — це система понять і уявлень, яка складається в груповій свідомості «кібернетчиків»; це філософія, яка мотивує, виправдовує і визначає образ і стиль їхнього життя, вибудовує лінію поведінки, змушує брати на себе ті чи інші зобов'язання.

Кіберкультура сприяє зародженню нових (віртуальних) цінностей [2, с. 109]. Цифрова реальність, яка володіє особливими етичними засобами навіювання, інтуїції, художності, сприяє розвитку нової віртуальної етики та естетики мережевої культури, формуванню норм і цінностей. Інтернет створює особливу форму реалізації цінності свободи. Користувач має можливість самостійно обирати інформацію з різних джерел, час виходу, коло тих, з ким він має намір спілкуватися. Існує свобода прийняття або неприйняття тих чи інших правил, які встановлені різними групами користувачів.

Таким чином, у сучасному суспільстві становлення ціннісних орієнтацій індивідів відбувається під впливом включеності як в реальний, так і у віртуальний світи, що призводить до протиріччя цих світів. Найбільш активна і прогресивна частина соціуму приймає в якості визначальних цінності віртуального світу або формує поєднання цінностей певної системи взаємодії соціальних суб'єктів. Виникає «роздвоєний» спосіб життя, який суперечливо поєднує цінності реального та віртуального світів. Віртуальний світ створює важливу для повсякденного життя цінність вмілого вибору знань, які затребувані в динамічно мінливому світі. Різний зміст цінностей способу життя, що виникають під впливом реальності і включеності у віртуальний простір, ставить молоду людину в ситуацію вибору провідних для неї життєвих орієнтирів: чи буде вона прагнути до реалізації цінностей, характерних для віртуальної реальності, чи пріоритетними для неї стануть цінності способу життя реальних, повсякденних практик. І завдання філософії сьогодні полягає у виробленні категоріального апарату і методологічних засобів вивчення нових аксіологічних проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Носов Н. А. Словарь виртуальных терминов. *Труды лаборатории виртуалистики*. Вып. 7. М.: Путь, 2000. 69 с.
2. Польська Т. Д. Філософські аспекти віртуальної реальності й феномен «невидимості» (invisibility) медіа. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2015. Вип. 8. С. 109-111.
3. Троїцька Т. С., Троїцька О. М., Поправко О. В. Віртуальний символічний світ у смислотворенні інформаційного простору *Homo educandus*. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2019. Том. 7. Вип. 2. С. 20-27.